

Vize

**využití vzdělávacího střediska Vila Čerych
pro účely environmentální výchovy a osvěty
v rámci česko – polské spolupráce**

Obsah

Obsah.....	2
1. Východiska	3
1.1. Popis stávajícího stavu.....	3
1.2. Záměr rekonstrukce vzdělávacího střediska Vila Čerych	4
1.3. Zdůvodnění potřeby.....	4
2. Plánované aktivity ve vzdělávacím středisku Vila Čerych.....	5
2.1. Specifikace klíčových aktivit.....	5
2.2. Specifikace cílových skupin.....	6
2.3. Spolupracující subjekty.....	6
3. Spolupráce s Národním parkem Stolové hory v oblasti ekologické výchovy.....	7
4. Závěr.....	8

1. Východiska

1.1. Popis stávajícího stavu

Vila Čerych v České Skalici je památkově chráněným objektem, který zahrnuje i krásnou a vzácnou zahradu. Je využívána jako vzdělávací středisko. Svým klientům nabízí komplexní služby, a to nejen pro vzdělávání dětí i dospělých, ale také k pořádání kulturních, společenských a osvětových akcí.

Majitelem vzdělávacího střediska je Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS). Provozovatelem je už od roku 2003 občanské sdružení Centrum rozvoje Česká Skalice (CRČS). Vila Čerych nabízí prostory pro semináře, konference, ale také reprezentativní akce. Rozsáhlá zahrada je ideálním místem pro osvětové a vzdělávací aktivity v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO), dále pak pro kreativní dílny, koncerty, zábavu a odpočinek. Vzdělávací centrum je plně vybaveno technikou. Je zde možné ubytovat 26 osob v pokojích s vlastním sociálním zařízením.

Využití vzdělávacího střediska je naplňováno činností Centra rozvoje Česká Skalice, jehož aktivity směřují k regionálnímu a trvale udržitelnému rozvoji (EVVO, celoživotní vzdělávání, regionální rozvoj, poskytování informací a konzultací). Dále jsou tu provozovány aktivity dalších místních a regionálních NNO, vzdělávacích organizací i firem, které provozují svá školení v oblasti sociálních služeb, vzdělávání dospělých, jazykových kurzů, profesionalizace a rekvalifikace zaměstnanců, vzdělávání členů NNO i zástupců samospráv.

CRČS dlouhodobě spolupracuje s týmem odborných partnerů v oblasti vzdělávání i s dalšími organizacemi v regionu.

Stávající prostory Vily Čerych však svou velikostí nedostačují zvyšujícím se nárokům na kvalitní výuku. Kapacita největší (seminární) místnosti je 30 osob. Není zde proto možné pořádat prostorově náročnější aktivity (např. výstavy, tvůrčí dílny, workshopy, větší semináře a konference).

Problematické vzhledem k provozu vzdělávacího střediska je také velmi omezené zázemí pro přípravu a konzumaci jídel. Strava (teplá jídla) je do Vily Čerych dovážena.

Tento problém bychom chtěli vyřešit rekonstrukcí objektu. Ta umožní zásadní rozšíření a zkvalitnění výukových prostor, ale také zřízení restaurace. Tím bude zajištěna možnost celodenního stravování bez dovážky jídel, ale také využití pro veřejnost, např. při pořádání kulturních a společenských akcí. Ideálně se zde nabízí také využití místních a regionálních potravin a surovin, včetně vlastní produkce ze zahrady Vily Čerych (bylinky, koření, ovoce, zelenina apod.).

Byla proto vypracována projektová dokumentace rekonstrukce vzdělávacího střediska, která zásadním způsobem mění jeho kapacitu a možnosti využití.

1.2. Záměr rekonstrukce vzdělávacího střediska Vila Čerych

Rekonstrukce má za cíl zlepšení zázemí vzdělávacího střediska a na něj navázaných poskytovaných služeb, směřujících k trvalé udržitelnosti. Vzniknou nové specializované výukové prostory s variabilním řešením a vybavením.

Návrh nového dispozičního řešení vzdělávacího střediska Vila Čerych:

Suterén - kuchyň, sklady, sociální zázemí, denní místnost a kancelář zaměstnanců, WC pro hosty restaurace, 5 pokojů s vlastním sociálním zařízením, 2 výstupy do zahrady

Přízemí - restaurace, 2 školící učebny, sociální zázemí, denní místnost a kancelář zaměstnanců, sklad

Patro - 6 pokojů s vlastním sociálním zařízením

Půda - víceúčelový sál s vlastním sociálním zařízením s kapacitou 50 osob, kanceláře

Rekonstrukcí dojde k oživení památkově chráněného objektu Vily Čerych, přizpůsobení se poptávce uživatelů, zlepšení služeb s ohledem na ekonomiku provozu. Cílem je vytvořit jedinečné zázemí a rozšířit prostory vhodné pro výuku, získat další možnosti využití, např. pro realizaci tematických dílen, pořádání workshopů a výstav, konferencí a seminářů, či ukázek příkladu dobré praxe rekonstrukce památkových objektů. **Hlavním cílem je vytvoření kvalitního zázemí pro realizaci programů směřujících k trvale udržitelnému rozvoji pro zájemce nejen z Královéhradeckého kraje, potažmo z celé České republiky, ale také z příhraničních oblastí Polska s kapacitou pro realizaci vzdělávacích programů pro cca 100 účastníků jednodenních akcí a pro 26 účastníků vícedenních pobytů.**

Vila Čerych bude představovat **modelový příklad šetrné obnovy památek s kombinací citlivého přístupu k historické budově s použitím moderních a ekologicky šetrných postupů a technologií.** Důležitá je i vazba na přilehlou zahradu objektu, kde se počítá s výukou v terénu.

1.3. Zdůvodnění potřeby

Vila Čerych byla postavena jako rodinná vila. Stávající prostory svou velikostí nedostačují zvyšujícím se nárokům na kapacitu a kvalitu výuky.

Rekonstrukce bude řešit i dlouhodobě problematické záležitosti, jakou je např. vysoká vlhkost, kterou objekt trpí v suterénních místnostech. Vlhkost vzlíná do přilehlých vnějších schodišť. Také lícové zdivo je značně degradováno.

1.3.1. Role vzdělávacího střediska v rámci aktivit EVVO

Centrum rozvoje se snaží o zajištění kvalitních služeb EVVO nejen v rámci Královéhradeckého kraje, ale také v oblasti česko – polské spolupráce. Významným partnerem přeshraniční spolupráce je Národní park Stolové hory. Z českých institucí jsou pak

významnými spolupracovníky Centra rozvoje v oblasti EVVO především: Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Správa Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, ČSOP - Záchraná stanice živočichů JARO Jaroměř nebo A Rocha - Křesťané v ochraně přírody.

1.3.2. Zásadní zlepšení energetické bilance domu, úspory energie

Důležitou částí projektu je ukázkové **zlepšení nakládání s energiemi** v historickém objektu při zachování cenné památky a její urbanistické hodnoty.

V rámci provozu rekonstruovaného vzdělávacího střediska Vila Čerych bychom chtěli cílové skupiny seznamovat se zásadami udržitelného způsobu života. Na příkladu obnovy památky Vily Čerych v kombinaci s využíváním alternativních zdrojů energie, šetrným hospodařením v domě i v okolní krajině a poskytováním služeb environmentální výchovy a osvěty bychom tyto zásady chtěli naplňovat.

2. Plánované aktivity ve vzdělávacím středisku Vila Čerych

2.1. Specifikace klíčových aktivit

Klíčovými aktivitami jsou:

- a) Vzdělávací aktivity
- b) Poradenské a informační aktivity
- c) Příprava nových výukových programů
- d) Kulturní a společenské akce

a) Vzdělávací aktivity:

- 1) Pobytové výukové programy pro žáky základních a středních škol
- 2) Krátkodobé výukové programy pro žáky mateřských, základních a středních škol

Témata výukových programů: odpadové hospodářství a šetrné spotřebitelské chování, propagace zdravého a ekologicky šetrného způsobu života (ekologické zemědělství a biopotraviny, úspory zdrojů a energií, ekologicky šetrné výrobky, místní produkty, šetrný cestovní ruch), význam zeleně, dendrologie, biodiverzita, vnímání přírody všemi smysly. Většina programů využívá k výuce zahradu Vily Čerych (tzv. Zážitekovou zahradu), kde jsou vytvořena různá stanoviště (naučná stezka Cesta stromů, hřbitov odpadků, bylinkové záhony, pocitová nášlapná stezka apod.).

- 3) Kurzy a semináře pro dospělé – jednodenní i vícedenní

Oblasti vzdělávání: sociální služby, regionální a trvale udržitelný rozvoj, profesionalizace a rekvalifikace zaměstnanců, jazykové kurzy, vzdělávání v osobních

dovednostech, vzdělávání pro neziskový sektor, pro zástupce samospráv, pro pracovníky v cestovním ruchu apod.

4) Osvětové akce pro veřejnost

Příklady akcí: **výstavy** s environmentální tematikou, dále pak **Den Země**, či **Den vody**, **Slavnost stromů**, **Slavnost dárců a dobrovolníků** (veřejné poděkování za záslužnou činnost těm, kteří přispívají dobrovolnou prací, finanční částkou nebo materiální pomocí na veřejně prospěšné projekty), **tematické přednášky**...

b) Poradenské a informační aktivity (především oblast ekologie a regionální rozvoj)

Pracovníci CRČS jsou celoročně k dispozici pro případné dotazy týkající se problematiky regionálního rozvoje i problematiky spojené s oblastí životního prostředí. Na dotazy odpovídáme přes e-mail, po telefonu i osobně.

c) Příprava nových výukových programů, úprava stávajících

Programy (nové i upravené stávající) budou vycházet a využívat nových možností vzniklých rekonstrukcí vily i zahrady. Pro zahradu neustále hledáme inovativní využití (např. dětský koutek, prostor pro hry v přírodě, questing...)

d) Kulturní a společenské akce

Ve Vile Čerych a její zahradě budou probíhat kulturní a společenské akce pořádané provozovatelem, nebo bude objekt pronajímán jiným zájemcům, jejichž akce nejsou v rozporu s posláním Vily Čerych a jejího provozovatele.

2.2. Specifikace cílových skupin

- žáci mateřských, základních a středních škol
- dospělí a jejich profesní a zájmové organizace
- široká veřejnost
- zástupci samospráv, pedagogové, pracovníci v oblastech zemědělství, péče o krajinu, regionální rozvoj
- široká veřejnost, místní obyvatelé (ekoporadenství)
- pracovníci, podnikatelé i zájmové organizace a jednotlivci (rozvoj šetrného cestovního ruchu)

2.3. Spolupracující subjekty (předpoklad)

- Národní park Stolové hory (Polsko)
- Základní škola Polanica Zdrój
- Správa CHKO Broumovsko
- Město Česká Skalice

- SVČ Bájo
- A Rocha – Křesťané v ochraně přírody
- ČSOP Jaro Jaroměř
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují
- Branka o.p.s
- mateřské, základní a střední školy v regionu
- Pavučina, SEVER a další střediska environmentální výchovy v ČR i v zahraničí
- MŽP, MŠMT
- Královéhradecký kraj
- Univerzita Hradec Králové
- města a obce (zástupci samospráv)
- místní podnikatelé
- neziskové organizace (především v rámci Královéhradeckého kraje)
- Městská knihovna Česká Skalice
- Nadace rozvoje občanské společnosti

3. Spolupráce s Národním parkem Stolové hory v oblasti ekologické výchovy

- Pořádání setkání a přednášek s tématem přírody Kladského pomezí
- Spolupořádání a účast na workshopech a seminářích organizovaných Národním parkem Stolové hory
- Organizace terénních výjezdů pro děti a mládež z okresu Náchod
- Organizace exkurzí pro učitele přírodovědných oborů, kteří spolupracují s Centrem rozvoje Česká Skalice, na území Národního parku Stolové hory
- Spolupráce s Národním parkem Stolové hory v oblasti zvyšování kvalifikace profesionálních odborných pracovníků vzdělávacích středisek minimálně v oblastech:
  - a) jazykových kurzů (polština, angličtina, čeština)
  - b) tematických přírodovědných workshopů (geologických, botanických, zoologických)
- Spolupráce v oblasti čerpání evropských dotací zaměřených na financování aktivit spojených s ekologickou výchovou
- Odborná spolupráce v oblasti připravovaných vzdělávacích materiálů (knihy, letáky, brožurky, mapy, prezentace apod.) a také spolupráce na přípravě stálých i výměnných expozic
- Pomoc Národnímu parku Stolové hory při získávání prostředků i při přípravě koncepce expozice EkoCentra

4. Závěr

Aktivitami EVVO usilujeme o harmonii člověka a přírody tak, jak se odráží v harmonii samotné stavby Vily Čerych zasazené do zahrady. Genius loci tohoto místa je tvořen právě spojením přírody s budovou.

Chceme udržet tento výjimečný prostor, pozvednout a ukázat jedinečnost tohoto spojení a pokusit se oživit zahradu i dům. To vše s pokorou k historii a duchu místa.